

CZU: 373.091

DOI: 10.46727/c.v2.16-17-05-2024.p318-322

**CONTINUITATEA EFICIENTĂ A CORELAȚIEI DINTRE
CURRICULUM ȘI TEHNOLOGII EDUCAȚIONALE**

**EFFICIENT CONTINUITY OF THE CORRELATION BETWEEN
THE CURRICULUM AND EDUCATIONAL TECHNOLOGIES**

*Vinnicenco Elena, dr., conf. univ.,
Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău*

*Vinnicenco Elena, PhD, associate professor,
„Ion Creanga” State Pedagogical University from Chisinau
ORCID ID: 0000-0002-7378-7284
elena_vinnicenko@yahoo.com*

Rezumat. În contextul educației postmoderne gândirea pedagogică este caracterizată prin democratizare, umanizare și modernizare. Integrarea tehnologiilor educaționale în învățământul formativ presupune ca școala să se axeze pe dezvoltarea gândirii, selectând prin aceasta conținutul, formele, metodele și criteriile de formare și evaluare. Astfel, se impune o metodologie didactică bazată pe utilizarea într-o manieră nouă a metodelor de învățământ prin orientarea lor cu caracter euristic.

Cuvinte-cheie: gândire critică, metode, curriculum, măiestrie, cadru didactic.

Abstract. In the context of postmodern education, pedagogical thinking is characterized by democratization, humanization and modernization. The integration of educational technologies in formative education requires the school to focus on the development of thinking, thereby selecting the content, forms, methods and criteria of training and evaluation. Thus, a didactic methodology based on the use of teaching methods in a new way through their heuristic orientation is required.

Keywords: critical thinking, methods, curriculum, mastery, teacher.

În contextul pedagogiei postmoderne direcțiile care se axează pe rezolvarea problematicii învățământului sunt reliefate în următoarele obiective:

- Optimizarea și valorificarea procesului de instruire;
- Informatizarea învățământului;
- Stimularea potențialului creativ al elevilor;
- Instruirea diferențiată;
- Instruirea individualizată.

Astfel, activitatea de instruire, abordată curricular, la toate nivelurile sistemului și procesului de învățământ, vizează interdependența între toate conexiunile de predare-învățare-evaluare [6].

În perspectivă, aspectele psihopedagogice de formare și dezvoltare a personalității vizează înțelegerea perspectivelor sale de evoluție, care sunt în relații interconexe cu educația permanentă, autoeducația, educabilitatea. Aceasta necesită o nouă abordare a proiectării educației, care evoluează la scara socială a sistemului de învățământ (figura 1).

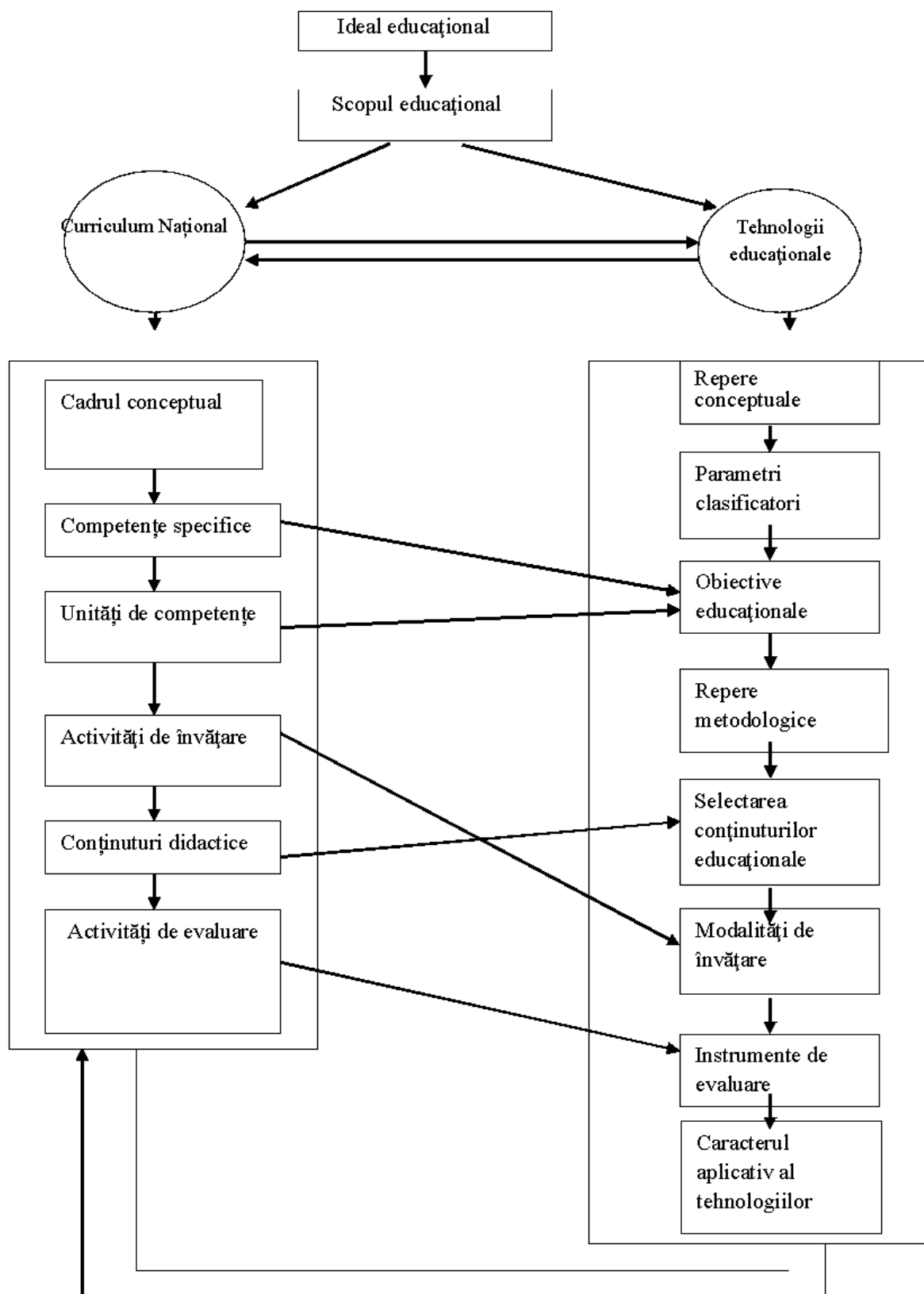

Fig. 1. Corelația dintre curriculum și tehnologii educaționale

Prin urmare, perspectiva curriculară vizează aportul fiecărui cadru didactic în elaborarea și organizarea activităților instructiv-educative. În acest mod cadrului didactic i se solicită competențe

de derivare a obiectivelor operaționale, o abordare sistemică asupra întregului curriculum corespunzător unui an de studiu, pentru a putea realiza corelațiile necesare.

În acest context, curriculumul se bazează pe competențe, iar tehnologiile se orientează pe obiective operaționale. Așadar, curriculumul reflectă alcătuirea de planuri, programe, manuale, ghiduri metodice, softuri educaționale etc, iar tehnologiile prevăd aplicarea lor cât mai rațională și eficientă, în concordanță cu condițiile în care se desfășoară procesul educațional.

În acest context, se utilizează diferite modalități de instruire, tipuri de relații, metode, procedee, mijloace, forme etc.

În sens larg, curriculumul vizează pe de o parte valorile, obiectivele, conținuturile, strategiile, experiențele de învățare, rezultatele evaluării, management; iar pe de altă parte - politici educaționale, procese decizionale, manageriale și de monitorizare [7].

Respectiv, prin continuitatea eficientă a corelației dintre curriculum și tehnologii este realizat idealul educațional. Analizând tehnologiile educaționale în accepția de proces, constatăm că acestea vizează utilizarea cunoștințelor teoretice despre învățământ și educație, despre strategiile, metodele, procedeele operaționale și formele pentru proiectarea, realizarea și evaluarea procesului educațional. Astfel, reflectând asupra proiectării curriculare constatăm trecerea de la o succesiune concretă a conținuturilor existente în manuale la bune practici didactice reflexive, la demersuri didactice inovatorii, la contexte valorificate și personalizate.

Așadar, tehnologiile educaționale constituie mijloacele și metodele, formele de organizare care corelează prin diferite concepte operaționale, și anume: proiectul pedagogic, mesaje educaționale, conexiune inversă internă, conexiune inversă externă etc. Respectiv, conținuturile educaționale sunt în permanentă schimbare renovatoare, creativă. În așa mod, structurile curriculare se desfășoară în contextul în care sunt realizabile obiectivele educaționale și constituie repere pentru cadre didactice în sensul educației permanente, de a desfășura activitățile educative; pentru părinți în sensul de a iniția un parteneriat de colaborare cu școala, cu cadrele didactice; pentru elevi în sensul reflectării asupra sinelui, imaginii de sine, realizării și autoinstruirii.

Evidențiem faptul că aceste contexte implică implementarea noilor tehnologii, astfel încât să se reflecte un rezultat eficient din perspectiva diferitor interacțiuni de formare și dezvoltare a elevului. Cercetând esența procesului desfășurat în condițiile în care învățământul utilizează diverse mijloace, metode, procedee pentru a atinge scopul propus, se concretizează că tehnologiile educaționale vizează traiectoria unei perspective eficiente a învățământului. În așa mod, tehnologiile stabilesc raporturile între toate ramificările curriculare.

Astfel, perspectiva curriculară semnifică o anumită reconciliere metodologică între componenta socială și cea psihologică a educației, între obiectivele informative și obiectivele formative ale educației.

Reieșind din cele menționate anterior, subliniem că metodele de instruire trebuie să fie aplicate în concordanță cu scopul studierii conținutului. Aplicând diferite metode active, formatorul se implică activ în formarea și dezvoltarea elevilor, în concepția lor despre lumea înconjurătoare și conceperea propriei personalități. În acest sens, abordarea individuală în procesul de educație presupune monitorizarea acțiunii educaționale în funcție de profilul psihologic individual, în corelație cu stimularea acestuia în diverse contexte educaționale [9, p.119].

Autorul Ioan Cerghit afirmă că metoda este considerată a fi un model sau un ansamblu organizat de procedee sau moduri de realizare practică a operațiilor care de fapt sunt la baza acțiunii și conduc în mod preponderent la realizarea scopurilor și obiectivelor propuse. În acest context, se subînțelege

câte operații include acțiunea didactică în componența ei, în mod corespunzător tot atât de multe procedee include în structura ei metoda ce acoperă acțiunea respectivă [4].

Utilizarea metodelor interactive orientează învățământul spre o școală formativă care tinde să dezvolte și să desăvârșească spiritul elevului. Această perspectivă devine posibilă în condițiile unei abordări curriculare, care fixează în prim plan obiectivele, orientările metodologice ale învățării. În acest caz, stilul de relații dintre formatori și elevi pentru activitatea de învățare este colaborarea creatoare, iar metoda centrală este dialogul între egali, având ca finalitate atingerea obiectivelor învățării.

Așadar, contextul posibilităților de activizare a metodelor depinde de modalitatea cu care sunt folosite și aplicate de cadrul didactic.

Activizarea metodelor depinde de următoarele aspecte raportate la formator :

- aspectul cultural și cel etic, umanismul, în general, și dragostea de copii, în special; conștiința responsabilității și a misiunii sale, aptitudinea organizatorică și spiritul de observație;
- cunoașterea și înțelegerea particularităților individuale și psihice a celui supus acțiunii de formare.
- măiestria pedagogului, care constituie un ansamblu al tuturor însușirilor general-umane și psiho-pedagogice ale personalității învățătorului;
- elaborarea unei situații-problemă care să-l antreneze pe elev în contexte diverse;
- a-l învăța să învețe pe elev, astfel încât acesta să poată rezolva în mod independent o situație-problemă;
- monitorizarea proceselor educaționale de către pedagog etc.;

În literatura de specialitate se propun diverse clasificări ale metodelor didactice. În acest context, vom menționa următoarea clasificare a metodelor [9]:

- metode și procedee expositive-uristice (povestirea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea, descoperirea, demonstrația, modelarea, etc.);
- metode și procedee algoritmice (algoritmizarea, instruirea programată, exercițiul, etc.);
- metode și procedee evaluativ-stimulative (observarea și aprecierea verbală, chestionarea orală, testele docimologice, lucrările scrise etc.).

În prezent se menționează următoarea modalitate de a clasifica metodele și tehnicile moderne în baza gândirii critice [3, p.18]:

- 1) tehnici de discuție și prezentare: brainstorming, brainwriting, brainsketching, gândește-perechi-prezintă;
- 2) tehnici de organizare a informației: clustering, grafitele;
- 3) tehnici de lectură: lectură ghidată, lectură asociată;
- 4) tehnici de scriere: cubul, scrierea liberă (freewriting);
- 5) tehnici de învățare prin colaborare: jig-saw, jocul de rol.

Metodele tradiționale, de pildă: povestirea, explicația, demonstrația, convorbirea etc. sunt la fel de necesare în instruire. Prin aplicarea lor eficientă în procesul de instruire se ating performanțe bune. Cu toate acestea e necesar de subliniat că metodele tradiționale au posibilități limitate, deoarece îi orientează pe elevi îndeosebi spre a reproduce, dar nu a crea, a descoperi, a simula cercetarea. De aceea este necesară intercalarea acestor metode cu instruirea problematizată.

În literatura de specialitate se menționează că metodele sunt procedeele de realizare a scopurilor propuse. În parte, metodele de instruire alcătuiesc procedee de activitate independentă, orientate spre soluționarea sarcinilor de instruire, educație și dezvoltare [1].

Prin urmare, valorificarea metodelor denotă corelația acestora la nivelul activității de predare-învățare-evaluare, realizabilă în cadrul procesului de învățământ. Aspectele proiectate determină existența anumitor ierarhii funcționale, definite și realizate prin faptul că un ansamblu de metode devin eficace în activitatea educativă.

Metodele și metodologia de învățământ sunt o componentă deosebit de importantă atât a strategiilor didactice, cât și a tehnologiei didactice, reprezentând sistemul de căi, modalități, procedee, tehnici și mijloace adecvate de instruire.

Ca rezultat, o metodă, devine o forță activatoare, în cazul dacă impune și determină o participare activă din partea celui care învață. În context, activizarea rezultă din aportul constructiv al celui de învăț pe parcursul propriei formări. Aceasta presupune interferența celor două coordonate, prima reflectă aspectul cognitiv-intelectual și cealaltă - aspectul stimulatv-motivațional, constituit din factori intelectuali noi. În consecință, proiectarea educațională este raportată la aceste două coordonate, și respectiv schimbările produse fie în comportamentul potențial, fie în cel observabil sunt dovada că învățarea s-a produs.

În concluzie, tehnologiile educaționale presupun în aspect de proces cunoașterea strategiilor didactice, metodelor, mijloacelor, procedeelelor, tehnicilor, formelor, care determină aplicarea și integrarea lor în procesul educațional. În acest context e important să-l stimulăm pe elev să acționeze în diverse contexte educaționale. Așadar, procesul de a-i învăța pe elevi cum să învețe înseamnă a le forma anumite tehnici, deprinderi de muncă intelectuală.

Bibliografie

1. BABANSKI, I. Optimizarea procesului pedagogic. Chișinău: Lumina, 1987, p.117.
2. BOCOȘ, Mușata-Dacia. Instruirea interactivă: repere axiologice și metodologice. Iași : Editura Polirom, 2013.
2. CARTALEANU, T.; COSOVAN, O. Lectură și scriere pentru dezvoltarea gândirii critice. Chișinău, 2002. 80 p.
3. CERGHIT, I. Metode de învățământ. București: E.D.P., 1976.
4. CRISTEA, S. Dicționar enciclopedic de pedagogie. București: Editura Didactică și Pedagogică, 2015.
5. CRISTEA, S. Instruirea/ procesul de învățământ. București: Editura Didactica Publishing House. 2017.
6. Curriculum Național pentru învățământul primar. Chișinău: MECC, 2018.
7. Ghid de implementare a curriculumului pentru învățământul primar. Chișinău: MECC, 2018.
8. NICOLA, I. Tratat de pedagogie școlară. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1997.
9. ȘOITU, L. (coord.); TOMA, S.; NEACȘU, I. et al. Educația la centenar: idei, instituții, personalități. Iași: Editura Polirom, 2018.